

2. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник / [О. М. Кокун, Н. А. Агаєв, І. О. Пішко та ін.]. // Науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних сил України. – 2017. – с. 11.

3. Реадаптація демобілізованих військовослужбовців, що перебували в зоні АТО. / Л.І. Березовська. // Пост-травматичний стресовий розлад: дорослі, діти та родина в ситуації війни - Міжнародне науково-практичне видання. / заг. Ред.: І. Маноха, Г. Собчук. – Том. І. – Варшава – Київ: ПАН – Гнозис, 2017. – С. 138-153

4. Tabarovsky I. What Ukraine Can Learn from Other Countries` Experiences with PTSD? / Izabella Tabarovsky. // Kennan Institute. – 2016. – №13. – С. 2–6.

Пузрей А.Ф., студентка БП-4 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук та
соціальних технологій НаУКМА
anpzrey14@gmail.com

Науковий керівник: **Іванова О.Л.**, старший викладач,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.l.ivanova@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ДРУЖНІХ СЕРЕДОВИЩ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ЛІТНЬОГО ВІКУ

У відповідь на старіння населення, послуги для людей похилого віку все більше переорієнтовуються на зміцнення здоров'я, профілактику захворювань та надання догляду у

громаді, а не в інституційних закладах. З огляду на цю тенденцію, а також тенденцію старіння населення, зростає необхідність організації таких середовищ, які здатні забезпечити якість життя людей літнього віку та їх повноцінне функціонування в громаді [2].

За визначенням ВООЗ, такі середовища називаються «дружніми середовищами для людей літнього віку», а їх організація має керуватися принципами, що буде розглянуто нижче. Принцип соціальної участі полягає в практичній та емоційній підтримці літніх людей у соціальній, культурній та духовній діяльності та сприяє їх інтеграції у суспільство, допомагаючи залишатися залученими та вмотивованими брати участь у заходах, де їх внесок може бути належно оцінений. Принцип поваги та соціального залучення передбачає подолання негативних стереотипів щодо старіння. Оскільки упереджене ставлення та поведінка громадськості щодо людей старшого віку можуть їх маргіналізувати, сприяючи соціальній ізоляції.

Реалізація принципу громадської участі дозволяє літнім людям робити вагомий внесок у соціально-економічне життя їхньої громади, наприклад, через професійну зайнятість або волонтерство. Вони можуть застосовувати свої уміння, досвід за допомогою активної

участі у добровільних заходах або на робочому місці, оскільки це покращує стан здоров'я, сприяє благополуччю та підтримує їх соціальну активність. Реалізацію вищезазначених принципів можливо забезпечити завдяки дотриманню наступного принципу - налагодження комунікації та інформування, що сприяє доступу людей літнього віку до різних послуг та дозвілля, захисту їх прав та інтересів.

Принцип забезпечення розвитку доступних послуг у громаді передбачає організацію широкого спектру послуг, там, де живуть люди похилого віку, зокрема таких як медична допомога в геріатричних клініках, лікарнях, реабілітація, догляд за оселями, догляд вдома, паліативна допомога та ін., необхідних для задоволення різноманітних потреб літніх людей [1].

В. Менек визначила п'ять основних аспектів, що формують концепцію дружніх середовищ для літніх людей: безперервність, компенсація, зв'язок, внесок та виклик. Безперервність відноситься до здатності підтримувати встановлені закономірності соціальної поведінки, сприяючи здоровому старінню. Компенсація означає доступність продуктів та послуг для задоволення основних медичних та соціальних потреб людей з віковими обмеженнями,

включаючи послуги з догляду та реабілітації в домашніх умовах. Зв'язок - це можливості для змістовної міжособистісної взаємодії, яка сприяє взаємній підтримці та соціальному залученню. Внесок, в свою чергу, відображає важливу роль відчуття потреби оточенню. Виклик стосується вікових можливостей для стимуляції, як у формі фізичних вправ, інтелектуальних завдань, так і соціальної взаємодії, щоб запобігти виникненню фізичних та психічних дисфункцій [1].

Отже, з огляду на швидкий процес старіння населення, створення дружніх середовищ для літніх людей є актуальним і має враховувати визначені ВООЗ принципи соціальної участі, поваги та соціального залучення, громадської участі та зайнятості, комунікації та інформування, розвитку соціальних та медичних послуг на рівні громади.

Список використаних джерел

1. Menec V. Conceptualizing Age-Friendly Communities / [Verena H. Menec, Robin Means, Norah Keating та ін] // Canadian Journal on Aging. La Revue canadienne du vieillissement. – №30 – 2011. - Режим доступу до ресурсу: <https://pdfs.semanticscholar.org/cbec/3950040d80d3c071e493e46bb6af65d110c9.pdf>.

2. What are Age-Friendly Environments? Режим доступу до ресурсу: <http://www.ageingwellinwales.com/Libraries/Documents/What-Are-Age-Friendly-Environments.pdf>

3. WHO. Measuring the age-friendliness of cities / WHO Library Cataloguing-in-Publication Data// - 2015. – Режим доступу :https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/203830/9789241509695_eng.pdf;jsessionid=2386FD21F73E281D66837A13718F3E1E?sequence=1

Романова Н.Ф., канд. пед. наук, доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
romanova.ukma@gmail.com

Тимошенко Н.Є., канд. пед. наук,
керівник навчального центру
МБФ «Єврейський Хесед "Бней Азріель»

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ДЕМЕНЦІЄЮ: НЕЗВИЧНА ПОВЕДІНКА ТА ПРИЧИНИ ПОХОДЖЕННЯ

Значна поширеність деменції (старече недоумство) серед населення старших вікових категорій, а також певна стигматизація й соціальна ізоляція по відношенню до них складають серйозну проблему, яка потребує належних заходів у сфері соціальної роботи.

Досить часто деменція супроводжується порушеннями важливих когнітивних функцій у людини